

Havenstad Amsterdam

Havenwandeling

De Amsterdamse havenwandeling loopt door 'transitiegebieden' langs de noord- en oostoevers van het IJ. Het zijn voormalige haven- en industriegebieden die een, vaak tijdelijke, alternatieve functie hebben gekregen of inmiddels zijn getransformeerd in gewilde woonwijken. Een 'route nostalgique' langs de plekken waar ooit enkele van Neerlands beroemdste bedrijven waren te vinden - van NDSM, ADM, KNSM en Stork tot Werkspoor, Shell, VOC en de Koninklijke Marine - maar waar nu een heel nieuwe stad ontstaat. We nemen achter het Centraal Station de pont naar de vm NDSM-werf in 'Noord' en lopen dan via de nieuwe hotspot rond het oude Tolhuis naar het Hamerkwartier, waar (nog) veel industrieel erfgoed is te zien. Dan nemen we vanuit 'Noord' de pont naar het Oostelijk Havengebied en via de Oostelijke eilanden en het vm Marine-terrein keren we terug. Al met al is dit een wandeling tussen verleden en heden, waarin we vooral kennis maken met een historisch havengebied dat zich transformeert in een modern woon- en werkgebied, met behoud van historische bedrijfscomplexen in een nieuwe functie.

Routebeschrijving

Start: Centraal Station IJ-zijde, pontsteiger NDSM-haven. De (gratis) veerpont brengt ons in 7 minuten naar de NDSM-werf op Noord. Onderweg mooi zicht op Eye-filmmuseum en vm Shell-toren (noord) en het nieuwe Amsterdamse Gerechtshof en de vm graansilo Korthals Altes (zuid). In de NDSM-haven liggen enkele bijzondere schepen. Links aan de kop van de haven staat de vm NDSM-kantine (KP1).

We lopen voor de NDSM-kantine langs en blijven zo veel mogelijk langs het water lopen richting de jachthaven (Werfstraat en Werfkade), dan aan het einde naar rechts, waar we langs het water een vm kraanspoor zien lopen, dat is getransformeerd tot kantoorgebouw (KP2).

We volgen het kraanspoor tot de eerste straat rechts (NDSM-straat) en lopen ca. 500 meter terug richting NDSM-haven tot een kruispunt met links voor ons een hoge muurschildering van Anne Frank. Hier rechtdoor. We lopen nu het hart van het vm NDSM-terrein op, met rechts de helling met scheepskraan (KP3) en links de grote NDSM-loods (KP4). Onze route loopt rechtdoor over het NDSM-plein, maar het is vrij terrein en het loont om hier even rond te dwalen.

We verlaten het NDSM-terrein aan de oostzijde over een brug en lopen de Papaverweg af. Deze weg is karakteristiek voor de overgangsfase van Noord: braakliggend terrein, nieuwbouw en nog een enkel oud bedrijfspand. Na 500 meter een kruising, hier rechts (Ridderspoorweg), dan over een brug met links zicht op een cluster 'drijvende villa's' in het vm Van Hasseltkanaal. We komen uit op de Distelweg, hier links en dan meteen weer schuin rechts (Asterweg). Na ca. 150 meter even links de Asterdarsweg inlopen (KP5).

We lopen de Asterweg verder uit, na zo'n 400 meter bij het eerstvolgende kruispunt rechts Grasweg, deze komt uit bij het nieuwe Shell Technology Centre, hier stukje links en dan weer rechts (Bundlaan) tot we weer uitkomen bij het IJ. Hier links langs het water richting de vm kantoortoren van Shell (KP6)

Rechts van de toren het water blijven volgen, bruggetje over en dan komen we uit bij een volgende pontsteiger. Hier naar links langs café-restaurant De Pont en het Tolhuis (KP7).

Waar de weg naar links buigt blijven wij rechts van het witte houten huis (een oude politiepost) langs het kanaal lopen tot aan de sluis, die we via de loopbrug oversteken (KP8).

Aan de overzijde rechtdoor fiets/voetpad volgen, dit buigt naar links, en dan weer naar rechts om een haventje met woonarken heen, we komen uit op de Meeuwenlaan, deze rechts volgen tot we terug zijn bij het water (Pontplein met pontsteiger, KP9).

Vanaf het Pontplein links het voetpad langs het water volgen. Dit maakt een knik en komt uit bij een oranje horeca-gebouw aan het water; hierna straat langs water volgen (Noordwal) en dan vierde straat links inslaan (Buitendraaierij), we komen via een poort uit op een plein (Het Dok) met het ADM-monument. Hier rechts houden en rechtdoor via een poort doorsteken naar jachthaventje. Hier links (Motorwal), we komen aan de kop van de haven uit bij een klein winkelcentrum, hier omheen lopen en aan andere zijde van het haventje weer het water volgen (Motorkade), na de Holiday Inn buigt die naar links (Gedempt Hamerkanaal). We zijn nu in het Hamerkwartier (KP10) met o.a. rechts de enorme Kromhouthal (hier kan je evt. omheen lopen, er zijn terrassen aan het IJ).

Het Gedempt Hamerkanaal ca. 350 meter uitlopen, bij kruispunt met ronde tank naar rechts (Aambeeldstraat). Deze buigt naar links langs de kop van de Ponthaven, waar de Amsterdamse pontveren liggen, daar meteen rechts en langs een portiershokje het vm bedrijventerrein op lopen tot het IJ. Hier links langs een aantal loodsen (waarin nu horeca) en dan over de Stelconplaten links van een cluster alternatieve 'strandtenten' en dan doorsteken via een voetpad naar een terrein met een stadsboerderij. Rechts aanhouden richting de veerpont naar het Oostelijk havengebied. We steken het IJ over.

Vanaf de pontsteiger meteen links over de Surinamekade het water volgen, langs de Figeekraan (KP11). Voorbij de woontoren naar rechts, de KNSM-laan oversteken en onder het gebouw op poten (dit was de bedrijfskantine van KNSM) door naar het Levantplein; vandaar rechts langs het water (Levantkade) en aan het einde, rechts van een ouder woonblok, doorsteken naar de weg en deze oversteken. Hier naar links over de Verbindingsdam (de oude spoor- en wegverbinding naar het KNSM-eiland en Java-eiland, links de Ertshaven, rechts de IJ-haven) naar de andere zijde van het water. Aan het einde meteen rechts het water volgen (Veemkade) tot voorbij het veem Brazilië, hier links pleintje oversteken, voor ons rijst het Lloyd Hotel op (KP12).

We slaan links van het hotel een breed pad in en steken tussen twee woontorens het Rietlandpark over. Hier lag tot in de jaren 1990 nog het uitgestrekte rangeerterrein De Rietlanden, waar alle havensporen samenkwamen. We komen uit bij een tramhalte, hier rechts houden en bij 'de tafels' de weg oversteken naar het spoorwegviaduct. Na het viaduct rechtdoor de Czaar Peterstraat inlopen, dan eerste rechts doorsteken

(Lijndenstraat), even links en meteen weer rechts (Rumphiusstraat). We lopen nu het gebied van de Oostelijke eilanden in. De Rumphiusstraat komt uit op de Isaac Titsinghkade, hier links en op het einde rechts (Jacob Bontiusplaats) en dan eerste links (Oostenburgermiddenstraat) en uitlopen tot de ophaalbrug. We zijn nu midden op Oostenburg (KP13).

We komen na de brug uit op een binnenplein dat we schuin rechts oversteken. Na een knikje naar links bij een plantsoen (Touwbaanpark) het pad rechts nemen, ophaalbrug over, rechtdoor (Poolstraat) en dan links (Kleine Wittenburgerstraat). Deze komt bij de Oosterkerk uit op de Wittenburgergracht. Deze rechts uitlopen tot einde, daar rechtdoor oversteken. Voor ons ligt de entree tot het Scheepvaartmuseum. Hier rechts, langs de muur tot de monumentale poort, waardoor we het Marine-terrein betreden (KP14). Hierna meteen rechts tot de tweede toegangspoort, nu de hoofdingang. Hier links, langs gebouw 006, tot we bij een klein havenbekken komen. Gebouw 006 is de vm officiersmess, nu hotel-restaurant. We lopen om het haventje heen, water links houden, buigen dan naar rechts, langs het water tot aan de voet/fietsbrug. We passeren onderweg diverse gebouwen uit de jaren '60, gebouw 024 is 19e-eeuws. Via de nieuwe fiets/voetbrug kunnen we doorsteken naar het stationseiland: even rechts onder het spoor door richting het IJ en dan langs het water terug naar ons vertrekpunt. Einde wandeling.

Praktische informatie

De lengte van de route (12 km) is exclusief de twee veerponten. De veerponten zijn gratis.

Achtergrondinformatie

Havens in transitie, veel water, industrieel erfgoed, nieuwe woon- en werkgebieden

Deze wandeling staat in de wandelgids 'Wandelen in havensteden' door Hans & Kees Volkers, 1e druk, mei 2022. De wandelgids is een uitgave van uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig, www.gegarandeerdonregelmatig.nl

